



הנדון:

צורך שלם של ספרים מנבאים לישראל רודנות פאשיסטית. מדוע?

רודנות נבאאים

הציבור היהודי-המיוזרחי והדור היהודי הצעיר.

שני מיגזורים אלה חשובים מאוד לגבי העתיד, כי אלה הם שניים מבין שלושת המיגזורים הנמצאים בסימן של עליה מיספרית. (השלישי הוא הציבור הערבי בישראל).

האוכלוסיה המיוזרחית צעירה מן האוכלוסיה האשכנזית. בצורה אכזרית אפשר היה לומר כי בכל שנה מת שנתון אחד שבו יש רוב למחנה ההומאניסטי, וגדל שנתון שבו יש רוב למחנה הלאומני.

הרא הדין, כמוכן, בדור הצעיר.

ההצבעה בצה"ל מלמדת על העתיד.

האומנם, במידה מסוימת יש חפיפה סטטיסטית בין שתי התופעות. מכיוון שהיהודים המיוזרחים מהווים רוב ברור היהודי הצעיר, הרי

פאשיסטיים מובהקים, כהנא הוא בכל זאת משהו חדש.

הציבור כולו הרגיש שקרה כאן משהו חריג. אין זה שינוי בלבד. זוהי מוטאציה.

התופעה השניה קשורה ביחס לרשימה המתקדמת. כאשר נכנעו המערך והרוריו לטרור המילולי של הלאומנים ולחולשת הרוח שלהם עצמם, וניסו להוציא את הרשימה המתקדמת אל

תוספת נטו לשמאל: 86,228 קולות.

בי"ב 1981 זכה הגוש ה"ימני" ב"768,769 הקולות של הליכוד, התחיה וכך שלא עברה או את אחודהחסימה). בי"ב 1984 זכה גוש זה ב"770,246 קולות של אותן הרשימות.

תוספת נטו לימין: 1477 קולות בלבד.

הגוש הרתי זכה בי"ב 1981 כ"229,100 קולות — המפר"ל, אגודת ישראל, פועלי-אגודת ישראל (שלא עברה את אחודהחסימה) ותמ"י. גוש זה זכה בי"ב 1984 כ"237,604 קולות של המפר"ל, אגודת-ישראל, תמ"י, מורשה וש"ס.

תוספת נטו לרתיים: 8,504 קולות.

משמע: בעוד שהגוש ה"ימני והגוש הרתי לא זכו בשום תוספת משמעותית של קולות, ועל כן ירדו באתוים (הימין מ"40% ל"37%, הרתיים מ"11.8% ל"11.4%), הרי הגוש ה"שמאלי" קיבל תוספת די נכבדה, ועלה מ"44.7% ל"46.7%.

רשימה זו אינה כוללת את הרשימות שבאמצע והבלתי-מוגדרות. כגון יחד, תל"מ, אומץ, פלאטרשון ועוד.

המסקנה: התמונה רחוקה מלהיות בה מחרידה ומדהימה כפי שנרמזה.

■ ■ ■

אם בן, מניין רודנותכאים?

הסיבה המיידית היא האכזבה. אחרי מלחמת-לבנון וזוועותיה, אחרי התמוטטות המשק הישראלי תחת שילטון הליכוד, אחרי פרישתו של מנחם בגין ציפו הכל לתזווה גדולה לעבר המערך, תזווה כזאת לא היתה. מכאן האכזבה.

אך יש גם סיבות עמוקות יותר. כי המיספרים אינם מגלים את כל הסיפור.

ב ת וך הגושים קרה משהו.

הימין אומנם איבד שלושה אחוזים וארבעה מנדטים, אך בתוך הימין עצמו חלה תזווה גדולה ימינה. הליברלים מחוקי-הפרצוף, המוחזקים עדיין כחטיבה מתונה-יחסית, נשחקו. בליכוד השתלטה עתה חרות לחלוטין.

הליכוד כולו הפסיד שני מנדטים לתחיה הפאשיסטית. ומעבר לה ציץ ראשו של מאיר כהנא.

כתוך המחנה הרתי התזווה משמעותית לא פחות. אגודת-ישראל, המצפצפת על ארץ-ישראל הישלה (ולמעשה על המדינה הציונית כולה) ירדה לחצי, ועיקרו של מחנה זה עבר לסיעה החדשה, ש"ס, שהיא לאומנית-קיצונית. המפר"ל איבד עוד מכווה המדולדל, לטובת רשימת-מורשה, שהיא כה לאומנית-קיצונית עד כי אפשר היה לשייך אותה, כעצם, למחנה הלאומני.

כ"שמאל" היתה נטישה המונית של המערך לטובת ר"ץ ושינוי, שהן שמאלה מן המערך, וקמה הרשימה המתקדמת לשלום, שוכחה בקולות ערביים רבים שניתנו בעבר למערך ולגורויו (נוסף על בוחרים ערביים רבים שלא הצביעו בעבר כלל, וכחצי-אחוז מרק"ח).

תמונה זו יכולה להצדיק, לכל היותר, את הדיעה כי חל קיטוב מסוים, כשהמחנה הלאומני נהיה לאומני עוד יותר, ואילו במחנה ההומאניסטי התחזקו הסיעות היותר עיקביות.

גם זה אינו מצדיק את רוח הנבאים.

■ ■ ■

האווירה הפסימית ניזונה משתי תופעות, שיש להן חשיבות לגבי ההתרשמות מן התוצאות.

הופעתו של מאיר כהנא בכנסת, אחרי שעבר את אחודהחסימה (שלא הוא התקרב מאוד בבחירות לכנסת השמינית) אינה רק שינוי כמותי, אלא גם איכותי.

הופעתה של סיעה נאצית בכנסת אינה תופעה שוליים, גם אם היא כזאת מבחינה מיספרית. זוהי מודת חדשה בכנסת, המביאה את ההקצנה הלאומנית לירי ביטוי מסוג חדש.

גם אם לוקחים בחשבון שכנסת הקודמת הצדיקו אנשי התחיה, הרב דרוקמן והלק מהליכוד את הטרור היהודי ורגלו ברעיונות

מ אז הבחירות ירדה רודנותכאים על המחנה ההומאניסטי בישראל.

למיקרא הדברים של טובי הוגיו, אפשר לקבל את הרושם שמחנה זה כבר הובס במאבק על ישראל.

אחד הנציגים המוכשרים של מחנה זה, אמנון דנקנר, מבטא רוח זו במדרו (שעבר לאחרונה מהארץ לדבר). לפני שבועיים פירסם סיפור-סיט עתידי, המתאר את ישראל של מחר כמדינה פאשיסטית-דתית, לפי מיטב הרעיונות של מאיר כהנא. תיאור קודר זה מצטרף לסיפור של עמוס קינן (בדרך לעין-חרוד), המתאר את ישראל כדיקטטורה צנאית-פאשיסטית, ולסיפורו של בנימין תמו (פונדקו של ירמיהו), שבו מתוארת ישראל-של-מחר כרודנות רתית. אתה רוח משתקפת במדורים רבים של אנשים אלה ועמיתיהם.

מסע-החנופה של עמוס עוז וחבריו לגוש-אמנונים, ועליית-רגל של עוז ליצחק שמיר, מוסיפים לאווירה זו.

המסקנה: הקרב אבוד. ישראל עלתה ללא-תקנה על דרך המובילה לדיקטטורה ולפאשיזם. ניצחון הימין הוא סופי. כל השאר אינו אלא שאלה של זמן.

האם יש לאווירה זו תימוכין במציאות?

■ ■ ■

תוצאות הבחירות לכנסת ה"11 אינן מצדיקות אווירה זו, לפחות כשמדובר על המיספרים היבשים.

הנה העובדות:

בבחירות לכנסת ה"10 זכה ה"ימין" ב"51 מנדטים (48 ליכוד, 3 התחיה). בבחירות לכנסת ה"11 זכה גוש זה ב"47 מנדטים בלבד (41 ליכוד, 5 התחיה, 1 כך).

משמע: הימין הלאומני (המחנה הלאומני) הפסיד ארבעה מנדטים.

הגוש הרתי זכה בבחירות לכנסת ה"10 כסך-הכל ב"13 מנדטים (6 מפר"ל, 4 אגודת-ישראל, 3 תמ"י). גם בבחירות לכנסת ה"11 זכה גוש זה ב"13 מנדטים (4 מפר"ל, 4 ש"ס, 2 אגודת-ישראל, 2 מורשה, 1 תמ"י).

משמע: הגוש הזה לא עלה ולא ירד. כוחו עדיין נופל מן העוצמה שהיתה לו, למשל, בכנסת ה"6 (11 מפר"ל, 4 אגודת-ישראל, 2 פועלי-אגודת-ישראל, כסך-הכל 17; וכנסת ה"7 (12 מפר"ל, 4 אגודת-ישראל, 2 פועלי-אגודת-ישראל, כסך-הכל 18).

הגוש ה"שמאלי" זכה בבחירות לכנסת ה"10 כסך-הכל ב"54 מנדטים (7 מערך, 2 שינוי, 1 ר"ץ, 4 חד"ש). בבחירות לכנסת ה"11 זכה ב"56 מנדטים (44 למערך, 3 שינוי, 3 ר"ץ, 2 הרשימה המתקדמת ר"4 חד"ש). משמע: הגוש הזה עלה ב"2 מנדטים.

כאמצע מצויות עתה הסיעות המרכזיות: 3 לסיעתו החדשה של עוז וייצמן, 1 לאומץ, כסך-הכל 4 (תחת 2 שהיו קודם לכן לתל"ס).

לכאורה מראים המיספרים כי הימין הפסיד ארבעה מנדטים, המרכז הרותי 2 מנדטים, ה"שמאל" הרותי 2 מנדטים.

לפי החשבון הזה, היתה בבחירות של יולי 1984 תזווה קלה שמאלה — מן הימין אל המרכז ואל השמאל.

כלומר, התוצאות לא היו צריכות לזיבל אומנם להתפרצות של שימחה במחנה ההומאניסטי, אך לשהות לאומי-טימיות מתונה.

■ ■ ■

מבחינת מיספר הקולות נראית התמונה

בי"ב 1981 זכה הגוש ה"שמאלי" ב"865,466 קולות, שכללו את המערך, ל"ע, ר"ץ, שינוי, רק"ח, רשימת הכרואים ושתי הרשימות הערביות שהיו קשורות במערך (שלא עברו את אחוד-החסימה). בי"ב 1984 זכה גוש זה ב"951,694 קולות, שכללו את המערך, ר"ץ, שינוי, רשימת אליאב, רק"ח והרשימה המתקדמת.



אמנון דנקר (מצייר מגן-דוד וצל-קסר במסיבה חברתית)

עדיפות המחנה הלאומני במיגזר המיוזרחי משתקפת בהכרח גם בקרב המיגזר הצעיר, ושתי התופעות הן היינו הך).

הציבור המיוזרחי מצביע בעד הליכוד מפני שהוא עד כה אפשר היה להשתעשע באשליה כי אודה את מנחם בגין אישית, או בגלל רוגו זמני על המערך.

בחירות 1984 הוכיחו כי אין זו תופעה זמנית, ואין היא תלויה באיש אחד. הציבור המיוזרחי מצא בית בליכוד, מודדה עימו ונאמן לו גם בתנאים קשים.

(המשך בעמוד 56)

מחוץ לתחום, שם נמצאת רק"ח מומן, הם תרמו תרומה מכרעת לציור תמונה של תזווה ימינה.

■ ■ ■

אך מתחת לכל הרבדים האלה יש רובד צמוק יותר, הגורם לפסימיות הקודרת במחנה ההומאניסטי, ולא בכדי.

כאשר מנתחים את המגמות הגדולות, חשובה לא רק השאלה "כמה הצביעו", אלא גם השאלה "מי הצביע".

למחנה הלאומני היה יתרון ניכר בשני מיגזורים של קהלי-הבוחרים:

מאת אורי אבנרי